

Комітет Верховної Ради України
з питань фінансів, податкової та
митної політики

Рішення Комітету щодо
експертного висновку
до законопроекту № 15450

Згідно зі статтею 93 Регламенту Верховної Ради України, відповідно до предмета відання і за дорученням Голови Верховної Ради України, Комітет для підготовки експертного висновку щодо відповідності вимогам антикорупційного законодавства, розглянув проект Митного кодексу України (реєстр. № 15450), внесений Кабінетом Міністрів України.

Відповідно до пояснювальної записки проект Митного кодексу України розроблено з метою забезпечення його відповідності положенням актів права ЄС у митній сфері для виконання вимог до України як держави – кандидата на вступ до ЄС.

У проекті Кодексу виявлено окреме положення, яке містить корупціогенний фактор.

Положення проекту Кодексу звужують існуючу на сьогодні процедуру призначення особи на посаду керівника центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну митну політику (далі – Голова Держмитслужби).

Так, проектом Кодексу пропонується встановити, що Голова Держмитслужби призначається на посаду та звільняється з посади Кабінетом Міністрів України в порядку, визначеному законодавством про державну службу (частина перша статті 762 проекту Кодексу).

Водночас чинними положеннями статей 570⁻¹ та 570⁻² Кодексу (зміни внесені Законом України від 17 вересня 2024 року № 3977-IX) закріплено спеціальну процедуру конкурсного відбору на посаду Голови Держмитслужби. Вона відповідає кращим практикам формування Національного антикорупційного бюро України, Спеціалізованої антикорупційної прокуратури та Національного агентства з питань запобігання корупції, передбачає участь міжнародних експертів у конкурсній комісії, здійснення перевірки кандидатів на доброчесність, а також проведення зовнішнього незалежного аудиту ефективності діяльності митних органів.

Слід зазначити, що новий Кодекс набирає чинності 1 грудня 2027 року, а спеціальні норми щодо процедури конкурсного відбору на посаду Голови Держмитслужби за участі міжнародних та іноземних організацій та їхньої участі в комісії з проведення зовнішньої незалежної оцінки (аудиту) ефективності діяльності Держмитслужби мають діяти до кінця 2030 року.

Комітет Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики також звертає на це увагу.

У зв'язку з цим Комітет пропонує під час доопрацювання проєкту Кодексу до другого читання включити до його тексту положення щодо спеціальної процедури відбору та призначення Голови Держмитслужби, передбачені у Законі України від 17 вересня 2024 року № 3977-IX «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо встановлення особливостей проходження служби в митних органах та проведення атестації посадових осіб митних органів».

Крім того, Комітет висловлює зауваження щодо недостатньо чіткого визначення додаткових підстав для продовження або зупинення строку прийняття рішення про застосування митного законодавства.

Так, частиною першою статті 35 проєкту Кодексу передбачається, що строк прийняття рішення про застосування митного законодавства може бути продовжено або зупинено, якщо митні органи проводять щодо заявника заходи пост-митного контролю або інші перевірочні заходи, і є підозри щодо порушення ним вимог митного або податкового законодавства. При цьому строк такого продовження або зупинення не повинен перевищувати 270 днів.

Водночас формулювання щодо наявності «підозри щодо порушення» має оціночний характер і допускає можливість його широкого трактування посадовими особами митних органів.

Керуючись положеннями пункту 3 частини першої статті 16 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», частини першої статті 93 Регламенту Верховної Ради України, Комітет на своєму засіданні 18 серпня 2026 року (протокол № 210) дійшов висновку та прийняв рішення, що проєкт Митного кодексу України (реєстр. № 15450) **не відповідає вимогам антикорупційного законодавства в окремій нормі.**

Голова Комітету

Анастасія РАДІНА

